

maar heel goed begrijpen wij tevens dat Hedwig, zijn vrouw — die misschien al wel eenige jaloezie op haar heeft moeten overwinnen, dus bij wie dat „complex”: Lena's verhouding tot Reinout al min of meer verdrongen is — haar niet durft en ook niet kán verdenken. Voor zulk een verdenken n.l. is niet alleen scherpzinnigheid noodig, maar ook moed, en ook nog andere geestelijke capaciteiten.

Maar als ik nu verder nog gezegd heb, dat sommige personen in „De Bannenburgh” met geest en levendigheid zijn geschetst, sommige dialogen handig en niet zonder dramatisch vermogen in elkaar gezet, dan heb ik ook al het goede, wat ik omtrent dat boek zou weten te vertellen, eerlijk naar voren gebracht. De rest is prullig vernuftswerk. Nergens worden wij ontroerd. En van die heerlijke en diepgaande bewogenheid, die ons blij en gelukkig maakt, blij een mensch te zijn en gelukkig met onze medemenschen, de kunstenaars, van die ontroering die ons edelste wezen tot zelfontdekking en bezinning brengt, van schoonheidsontroering is bij het lezen van dezen roman eenvoudig geen sprake! Dit, natuurlijk, wordt hier geconstateerd als een ondervinding van mij alleen, een zeer subjectieve, zeer persoonlijke ondervinding dus. Al wie wèl schoonheid in „De Bannenburgh” gevonden heeft, wordt vriendelijk verzocht, mij de pagina's aan te wijzen, waarbij dat geschiedde. Ik zal er mij dan nogmaals geheel voor openstellen, en, mocht ik er ook iets van ontdekken, openlijk en gaarne wat men noemt „amende honorable” maken.

Maar dit staat vast: er is absoluut niets dichterlijks, moois, ontroerends, er is alleen maar iets zoo op het eerste gezicht verwonderends, verbijsterends in, — gesteld dan dat het waar zou kúnnen zijn! — dat een onbekende, door geheel verborgen oorzaken, alleen door ons zelf, of het een of ander voorwerp dat wij hem vertoonen, te zien of aan te raken, zou kunnen bekend

worden met feiten of omstandigheden die iets met ons eigen leven of dat onzer gelieven hebben uit te staan. Het spreekt van zelf: als er zulke z.g. occulte krachten waren, dan zouden die ten slotte precies even natuurlijk genoemd moeten worden als b.v. de ons z.g. bekende krachten van stoom en electriciteit, ja als onze z.g. heel „gewone” menschelijke spierkracht. Ook dát zijn wonderen. Maar nuchtere mededeelingen of vertelsels over al deze krachten kunnen nooit schoonheid oproepen in onze ziel, en dus nooit kunst zijn.

Welnu, voor zoover Mevr. Metz—Koning's nieuwste „roman” niet eenvoudig een handig gefabrieekt amusementsverhaaltje is, een „sensational novel” — en als zoodanig lang zoo goed niet als b.v. „Conway's Called Back”, en „Dark Days”, Hume's Mystery of a Hansom-Cab en meer andere bekende shilling-shockers — bevat deze dure tweedeelige roman niets dan wat nuchtere mededeelingen en verzekeringen die, voor wie er waarde aan hechten mocht, misschien eenig puur verstandelijk belang kunnen hebben, maar anders ook niets, absoluut niets. Een oogenblik als litterair kunstwerk au sérieux genomen, verbaast het boek slechts door zijn holle leegte!

En deze dame — God betere 't! — schrijft tegenwoordig litteraire kritiek in een tijdschrift dat geredigeerd wordt door Cyriel Buysse, Louis Couperus en Frans Coenen!

Eéns, in antwoord op een enquête, heeft Marie Metz—Koning verklaard in circa drie weken een roman af te pennen. Ik weet niet of ook haar „Bannenburgh” in dat tempo neergeschreven is — men zou daar dan een soort respect voor kunnen hebben als voor het werk van een snelteekenaar! — maar dat het haastig is geschied, ja hoe langer hoe haastiger, staat wel vast. Het tweede deel is nog aanmerkelijk nonchalanter, met lossere, roekeloozere hand vervaardigd dan het eerste. Wil men